

Отговор на уведомление за инвестиционно предложение „Изграждане на Скоростен път Монтана – София с тунел под прохода „Петрохан“

Днес, 10.08.2026 г., във връзка с постъпило в Министерство на околната среда и водите (МОСВ) уведомление по реда на чл. 4, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредбата за ОВОС) за инвестиционно предложение „Изграждане на Скоростен път Монтана – София с тунел под прохода „Петрохан“, с възложител Агенция „Пътна инфраструктура“, на основание чл. 5, ал. 1 от Наредбата за ОВОС, МОСВ информира за следното:

I. По отношение на изискванията на глава шеста на Закона за опазване на околната среда (ЗООС):

Инвестиционното предложение предвижда изграждане на нов скоростен път „Монтана – София“ с тунел под прохода „Петрохан“. Разработени са две вариантни решения „тъмносин вариант“ и „зелен вариант“ за скоростен път и двата започващи при пътен възел „Монтана“ на АМ „Видин – Монтана“ при пресичането му с околновръстния път на гр. Монтана и трасето на път I-1.

Съгласно предоставената документация, проектните трасета включват:

Тъмносин вариант

Началната точка на проектното трасе е приета в пресечната точка на АМ „Видин – Монтана“ и пътната връзка към трасето на републикански път I-1 в посока Видин. След правата на пътната връзка в зоната на пресичането, трасето се насочва на юг и пресича старото трасе на първокласния път в посока Монтана. Следва обход на язовир Огоста от запад и от юг, като в участъка от км 0+000 до км 11+000 тъмносин и зелен вариант са разположени много близко един до друг.

При км 11+000 трасето на тъмносиния вариант се отделя, като се насочва северно от с. Боровци с пресичане на жп линията и път II-81.

Трасето на тъмносиния вариант се насочва на юг, като обхожда от запад с. Балювица, след което се насочва на югоизток и преминава североизточно от селата Бокиловци и Драганица, както и северно от защитена зона BG0002090 „Берковица“. Изкачването към по-високите части на Стара планина е решено между гр. Вършец и с. Спанчевци, източно от минералните бани.

След навлизането в защитени зони BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“ около км 37+500 и BG0002002 „Западен Балкан“ около км 40+000, е предвидено преминаване под проход Петрохан с тунел с начало км 41+100 и дължина 14 км. Краят на тунела е предвиден при км 55+100, югозападно от с. Браковци, след което трасето се спуска на югозапад към съществуващия път, като два пъти го пресича. В този участък също се пресича защитена зона BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“ и се навлиза в защитена зона BG0002005 „Понор“.

С няколко последователни криви трасето се спуска към по-ниската част на Стара планина, обхожда от запад с. Бучин проход и се насочва на югоизток, след което пресича път II-81, преминава югозападно от селата Дреново и Дръмша и заобикаля от изток стрелбището на Министерство на отбраната. В близост до регионалното депо за отпадъци на гр. Костинброд трасето се насочва в посока с. Петърч, след което преминава северно от кв. Шияковци на гр. Костинброд и отново пресича път II-81 при кръстовището за с. Драговищица и прави източен обход на гр. Костинброд. В края на участъка скоростният път за последен път пресича път II-81 и достига до АМ „Европа“.

Общата дължина на тъмносиния вариант е 95,688 км, с общата засегната площ 6 243 дка.

Зелен вариант

Началната точка е приета в пресечната точка на АМ „Видин – Монтана“ и пътната връзка към трасето на път I-1 в посока Видин. След правата на пътната връзка трасето се насочва на юг и пресича старото трасе на първокласния път в посока Монтана. Следва обход на язовир Огоста от запад и от юг, като в участъка от км 0+000 до км 11+000 тъмносин и зелен вариант са разположени много близко един до друг.

При км 11+000 трасето на зеления вариант се насочва на юг, като обхожда от югозапад с. Боровци, след което пресича жп линията и път II-81. Пресичането ще бъде осигурено с виадукт.

При км 21+000, западно от с. Балювица, зеленият вариант се събира отново с тъмносиния, като се насочва на югоизток и преминава североизточно от селата Бокиловци и Драганица, както и северно от защитена зона BG0002090 „Берковица“. Изкачването към по-високите части на Стара планина е решено между гр. Вършец и с. Спанчевци, източно от минералните бани.

При км 35+000 трасето на зеления вариант се отделя от тъмносиния вариант, като се насочва на югозапад и преминава северозападно от с. Спанчевци. След навлизането в защитени зони BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“ около км 38+000 и BG0002002 „Западен Балкан“ около км 39+000, с няколко хоризонтални криви в западна посока се постига изкачване на по-голяма височина, с цел намаляване на дължината на тунела. Предвидено е влизането в тунела под прохода Петрохан да е при км 47+900, а дължината му да е 10 км. Краят на тунела е предвиден при км 57+900, югозападно от с. Браковци, след което трасето се приближава отново до тъмносиния вариант и спуска на югозапад към съществуващия път, като два пъти го пресича. В този участък също се пресича защитена зона BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“ и се навлиза в защитена зона BG0002005 „Понор“.

След км 67+500, трасето на зеления вариант е разработено по следата на тъмносиния вариант.

Общата дължина на зеления вариант е 99,393 км, с общата засегната площ 6 775 дка.

Разработените вариантни решения тъмносин и зелен за скоростен път са за проектна скорост $V_{пр} = 120$ км/ч. и габарит Г23,5.

При реализацията на ИП е предвидено и изграждането на нови големи съоръжения и пътни възли. Обръщаме внимание, че информацията в уведомлението за броя на виадуктите се различава, предвид което следва да я уточните на следващия етап от процедурата.

Предвидени са два тунелни участъка, по един за всеки от разработените пътни варианти, като са констатирани несъответствия и в тази връзка е необходимо на следващия етап да потвърдите, реалната дължина на тунелите по двата варианта.

Така заявено инвестиционното предложение „Изграждане на Скоростен път Монтана – София с тунел под прохода „Петрохан“ по предложени „тъмносин“ и „зелен“ варианти самостоятелно попада в обхвата на т. 7.2 „Строителство на автомагистрала и пътища I клас“ на Приложение № 1 на ЗООС и подлежи на задължителна оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), на основание чл. 92, ал. 1 от ЗООС. Предвид засягане на територия, контролирана от две Регионални инспекции по околна среда (РИОСВ-София и РИОСВ-Монтана), на основание чл. 94, ал. 1, т. 2 от ЗООС компетентен орган за вземане на решение по ОВОС е министърът на околната среда и водите.

В изпълнение на изискванията на чл. 4а, ал. 2 от Наредбата за ОВОС е извършена проверка относно допустимостта на ИП спрямо режимите, определени в действащите планове за управление на речните басейни (ПУРБ) и планове за управление за риска от наводнения (ПУРН) и Закона за водите. Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР) е изразила становище с вх. № ОВОС-81-38/30.07.2026 г. на МОСВ, което прилагаме за съобразяване.

Съгласно изразеното становище на БДДР в ПУРБ 2022-2027 г. няма конкретни забрани касаещи разглежданото ИП, свързано с изграждане на скоростен път Монтана – София с тунел под Петрохан. В тази връзка ИП е допустимо спрямо целите за постигане добро състояние на водите, заложи в ПУРБ в Дунавски район 2022-2027 г., при спазване на мерките посочени в т. 1.1.2. от становището, в това число мярка DW_1 с действие DW_1_4 - *Спазване на забрани и ограничения в СОЗ съгласно заповедта за определяне на зоната и списъка по Приложение №1 към Националния каталог от мерки (ПУРБ). ИП е допустимо спрямо целите за намаляване на риска от наводнения заложи в ПУРН 2022-2027 г. на Дунавски район.*

Обръщаме Ви внимание, че считаме за неоснователно и немотивирано направено в становището на Басейнова дирекция „Дунавски район“ предложение за разделяне на инвестиционното предложение на две самостоятелни инвестиционни предложения, и съответно не следва да се взема предвид поради, следното:

Предвид изискванията на Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година, относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда, транспонирана в ЗООС и Съгласно ръководство на Европейската комисия (Interpretation of definitions of certain projects categories of Annex I and II of the EIA Directive – достъпно на интернет страницата на ЕК и на МОСВ), процедурата не може да бъде разделена на части и следва да се гледа в цялост. За да се избегне злоупотреба с правилата на ЕС, чрез разделяне на проектите, същите се разглеждат заедно когато имат обективна и хронологична връзка помежду си.

В хода на процедура са постъпили в МОСВ становища, позиция и възражение във връзка с ИП „Изграждане на Скоростен път Монтана – София с тунел под прохода „Петрохан“ а именно: комплексно становище от Сдружение „Балканка“ с вх. № ОВОС-81-12/29.06.2026 г. на МОСВ, допълнено с допълнение към комплексно становище № ОВОС-81-17/30.06.2026 г. на МОСВ, становище на община Берковица с вх. № ОВОС-81-19/02.07.2026 г. на МОСВ, позиция на Общински съвет - Берковица с вх. № ОВОС-81-22/06.07.2026 г. на МОСВ и възражение от фирма „Нобел фарма“ ЕООД с вх. № ОВОС-81-39/31.07.2026 г. на МОСВ, които предоставяме за вземане предвид в хода на изискващата се процедура.

II. По отношение на изискванията на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

За предвидените два тунелни участъка, по един за всеки от разработените пътни варианти – тъмносин и зелен, за целите на текущата преценка е взета, дължината от уведомлението, която съответства и на дължината на трасетата по приложения цифров модел, т.к. в уведомлението има посочени и други дължини на двата тунела. Независимо от това е необходимо на следващия етап да потвърдите, реалната дължина на тунелите по двата варианта, както и броя на предвидените виадукти.

След направена проверка относно местоположението и обхвата на ИП се установи, че **зелен вариант не попада** в границите на защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ), но тунелът, предвиден към тъмносин вариант между km 50 и 51 km, преминава подземно под територията на защитена местност „Планински пелин - с. Браковци“, обявена със Заповед № РД-547/09.07.2013 г. на МОСВ (обн. ДВ, бр. 67/30.07.2013 г.) и при това положение същата няма да бъде засегната. Реализирането на синия вариант с тунелно преминаване под защитената местност е допустим, при условие че в границите на защитената територия не се реализират надземни елементи на тунелното съоръжение и друга съпътстваща и обслужваща инфраструктура. В тази връзка на следващите етапи от инвестиционното проектиране следва всички елементи на тунела, включително порталите, обслужващите площадки, временните строителни съоръжения и другите съпътстващи елементи, да са разположени извън границите на защитената местност с оглед недопускане на нарушаване на режима ѝ на опазване, определен със ЗЗТ и заповедта за нейното обявяване.

Част от обхвата на ИП и по двата варианта попада **в границите на защитени зони** (Натура 2000 места) по смисъла на ЗБР:

- **BG0000322 „Драгоман“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-265/31.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 43/2021 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-1059/07.11.2022 г. на министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 90/2022 г.);

- **BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-268/31.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 44/2021 г.);

- **BG0002001 „Раяновци“** за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-569/05.09.2008 г. на министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 84/2008 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-1069/07.11.2022 г. на министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 90/2022 г.);

- **BG0002005 „Понор“** за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-547/05.09.2008 г. на министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 83/2008 г.);

- **BG0002002 „Западен Балкан“** за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-119/09.02.2012 г. на министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 20/2012 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-68/28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 10/2013 г.).

Предвид, че горесцитираното ИП подлежи на задължителна ОВОС, съгласно разпоредбите на чл. 31, ал. 1 от ЗБР и чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС), подлежи и на оценка за съвместимостта му с предмета и целите на опазване на описаните защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000, по реда на чл. 31, ал. 4 от същия закон и по реда на Глава трета от същата Наредба.

Извършената проверка за допустимост по реда на чл. 39, ал. 2 във връзка с чл. 12, ал. 2 от Наредбата за ОС установи, че предвидените в ИП дейности:

- **по тъмносин и зелен вариант са допустими** спрямо режимите на защитени зони BG0000322 „Драгоман“; BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“; BG0002001 „Раяновци“, BG0002005 „Понор“ и BG0002002 „Западен Балкан“.

Съгласно изискванията на чл. 39, ал. 3 от Наредбата за ОС е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, при която се установи, че ИП за *„Изграждане на Скоростен път Монтана – София с тунел под прохода „Петрохан“* по двата варианта – тъмносин и зелен **има вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в описаните по-горе защитени зони, поради следните мотиви:

1. Предложените варианти на трасе за реализация на ИП засяга пет защитени зони, което е свързано с трайно усвояване на различни по-големина участъци от зоните и следователно предполага настъпване на промени в тяхната цялост и нарушаване на кохерентността между тях;

2. При изпълнение на дейностите по реализиране на ИП, последващата експлоатация и поддържането на сервитута на трасето съществува вероятност от трайно унищожаване или увреждане, трансформация и фрагментиране на природните местообитания и местообитанията на видове, вкл. птици, предмет на опазване в защитените зони;

3. Изкопните работи и струпването на тежка техника и хора са предпоставка за повишено шумово и антропогенно натоварване в засегнатите защитени зони и най-близко разположените такива с вероятно неблагоприятно въздействие върху видовете, вкл. птици, предмет на опазване в тях, поради безпокойство и вероятното им прогонване, което е предпоставка за изменение в популационните им характеристики;

4. Предвид характера на ИП съществува вероятност от въздействието „бариерен ефект“ по отношение на миграционни коридори, значими за животните, предмет на опазване в защитените зони, включително и генетична изолация на популациите;

5. Съществува вероятност при строителството и в периода на експлоатация да се повиши смъртността на екземпляри от видовете, предмет на опазване в зоните;

6. По време на строителството и експлоатацията е възможно генериране на емисии от съпътстващи дейности, замърсяващи компонентите и факторите на околната среда, във вид и количества, които могат да окажат значително отрицателно въздействие върху местообитания и видове, предмет на опазване в защитените зони;

7. Съществува вероятност от кумулиране на отрицателно въздействие върху защитените зони и техния предмет на опазване в резултат от въздействията на инвестиционното предложение, с въздействията от други съществуващи, одобрени или бъдещи планове, програми, проекти или инвестиционни намерения, което да доведе до неблагоприятни изменения в природозащитния статус на видовете, предмет на опазване в защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, както и в състоянието на сигурност на видовете, предмет на опазване в защитените зони.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 39, ал. 5 от Наредбата за ОС следва да бъде изготвена оценка за степента на въздействие на ИП по двата варианта за ИП за

„Изграждане на Скоростен път Монтана – София с тунел под прохода „Петрохан“ върху предмета и целите на защитени зони BG0000322 „Драгоман“, BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“, BG0002001 „Раяновци“, BG0002005 „Понор“ и BG0002002 „Западен Балкан“, която да бъде представена под формата на доклад за оценка степента на въздействие (ДОСВ), отделно приложение към доклада за ОВОС, съгласно чл. 34, ал. 1 от Наредбата за ОС.

Степента на въздействието следва да се определи по критериите на чл. 22 от Наредбата за ОС. Доклада за оценка степента на въздействие трябва да е структуриран, съгласно изискванията на чл. 23, ал. 2 от същата Наредба, като се обърне внимание на следното:

- Да се направи подробна анотация на дейностите по реализиране на ИП по предложените варианти (параметри, обхват, необходими площи за временно съхранение на строителни материали и изкопни земни маси, обслужващи пътища, съпътстваща инфраструктура и др);

- Да се направи оценка на настоящото състояние на всяка от посочените по-горе защитени зони и се представи количествен анализ на усвоените територии до момента чрез описание и оценка на всички реализирани или одобрени, планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които заедно с настоящото инвестиционно предложение могат да доведат до неблагоприятно кумулативно въздействие върху защитените зони;

- Да се оценят всички видове въздействия при реализацията (строителство и поддържане на сервитута) на инвестиционното предложение, водещи до унищожаване или увреждане на природни местообитания и местообитания на видове, безпокойство на видове, фрагментация на биокоридори (реки и др.), смъртност по време на строителството и експлоатацията и генетична изолация на популациите на видовете животни, предмет на опазване в защитените зони, както и спрямо специфичните цели на опазване, където такива са налични;

- Да се установят и анализират всички възможни преки и косвени въздействия върху видовете, вкл. птици (унищожаване, обезпокояване на индивидите, изменения на видовия състав, структурата, плътността и числеността на популациите им), промени в средообразуващите фактори, определящи функционирането на техните местообитания;

- Да се определи степента на идентифицираните въздействия върху засегнатите местообитания и видове, вкл. птици и да се оценят възможните промени в динамиката на взаимовръзките, определящи структурата и/или функцията на зоните;

- Да се оцени всяко въздействие върху целостта на всяка от защитените зони с оглед запазване на тяхната структура, функции и природозащитни цели, както и върху забавяне/възпрепятстване на постигането на целите на зоните;

- Да се предвидят мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятни въздействия от осъществяване на инвестиционното предложение върху защитените зони, които да са отнесени към засегнатите видове, вкл. птици и/или местообитания.

- При определянето на степента на въздействие на ИП да бъдат използвани количествени оценки за очакваните загуби или влошаване на състоянието на местообитанията (площ) и видовете (численост и плътност на популациите), предмет на опазване в защитените зони. Тези оценки трябва да бъдат разгледани в контекста на представеността на местообитанията/видовете в дадените защитени зони и в мрежата от защитени зони като цяло.

- Да се предложат и оценят „алтернативни решения“ по смисъла на § 3, т. 7 от Допълнителните разпоредби на Наредбата за ОС.

- Да се представи подробна информация относно използваните източници и методи на изследване и оценка, особено собствени полеви проучвания (интензивност, период, времетраене, резултати);

- Да се приложи актуален картен материал на хартиен и магнитен носител с конкретните предвиждания на ИП спрямо защитените зони и техните елементи по смисъла на §3, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Наредбата за ОС, в отделни цифрови модели (shp-файл в координатна система WGS84, проекция UTM35N). Ясно и точно да са обозначени всички елементи на ИП.

Оценката за степента на въздействие следва да бъде възложена на експерти, отговарящи на изискванията на чл. 9, ал. 1 от Наредбата за ОС, с компетентност в зависимост от целите и предмета на опазване в защитените зони, в това число в областта на ботаниката и зоологията (включително експерт орнитолог), както и експерти в областта на пътното строителство, предвид характера на ИП и определянето на изпълними смекчаващи мерки.

Предвид разпоредбата на чл. 39, ал. 6, т. 4 от Наредбата за ОС, уведомяваме, че подробна информация и публичен достъп до данните за защитените зони, процедурите за оценка на съвместимост и свързани с тях документи са налични на интернет страницата на МОСВ - ПРИРОДА/Натура 2000/Натура 2000 в България/Информационна система за защитените зони от екологична мрежа Натура 2000 <https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App>, където може да намерите данни и за видовете и местообитанията, предмет на опазване в зоните, в т.ч. и специфични цели за защитените зони, за които такива са определени.

Копие от писмото е изпратено до РИОСВ – София, РИОСВ – Монтана, БД „Дунавски район“, община Монтана, кметство с. Войници, кметство с. Долна Вереница, кметство с. Горно Церовене, община Берковица, кметство с. Балювица, кметство с. Бистрилица, кметство с. Бокиловци, кметство с. Боровци, кметство с. Бързия и с. Цветкова Бара, кметство с. Гаганица, кметство с. Замфирово, кметство с. Песочница, кметство с. Рашовица, община Вършец, кметство с. Драганица, кметство с. Спанчевци, община Годеч, кметство с. Браковци, кметство с. Шума, кметство с. Гинци, община Своге, кметство с. Зимевица, кметство с. Манастирище, община Костинброд, кметство с. Богьовци, кметство с. Бучин проход, кметство с. Голяновци, кметство с. Градец, кметство с. Драговищица, кметство с. Дреново, кметство с. Дръмша, кметство с. Петърч, кметство с. Понор, Столична община, Столична община – район Връбница, кметство с. Волуяк, Столична община – район Нови Искър, кметство с. Житен, кметство с. Мрамор, Общински съвет – Берковица, Сдружение „Балканка“, „Нобел фарма“ ЕООД

/отг. от МОСВ на 07.08.2026 г./